

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

R

Bescherming persoonlijke levenssfeer

TER BESLISSING

Datum

01-11-2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.119

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij

Plandatum/Deadline Kamer

Binnengekomen op

nota

IOB-evaluatie Klimaatadaptatie

Aanleiding

- Ten behoeve van de periodieke rapportage (voorheen: beleidsdoorlichting) over artikel 2 van de BHOS-begroting voert IOB evaluaties uit naar het internationale klimaatbeleid.
- De overkoepelende periodieke rapportage van het internationale klimaatbeleid, met nadruk op OS, wordt begin volgend jaar afgerond.
- In de Strategische Evaluatie Agenda (2023) was in dit kader een deelstudie voorzien naar de integratie van klimaatadaptatie in water- en voedselzekerheidsprogramma's, met een analyse van de effectiviteit daarvan.
- Het rapport over klimaatadaptatie is in augustus vastgesteld en zal nu conform het IOB-protocol ter informatie aan de Kamer worden gestuurd.

Geadviseerd besluit

Graag uw akkoord met doorgeleiding van het IOB-rapport over klimaatadaptatie aan de Tweede Kamer en ondertekening van bijgevoegde aanbiedingsbrief.

Kernpunten

Het rapport gaat in op het beleid, de strategie en de effectiviteit van de manier waarop klimaatadaptatie is geïntegreerd in door Nederlands gesteunde water- en voedselzekerheidsprogramma's.

IOB concludeert dat klimaatadaptatie niet structureel vooraf wordt geïntegreerd in ontwikkelingssamenwerkingsprogramma's op het gebied van water- en voedselzekerheid, en dat grotendeels onbekend is in hoeverre adaptatiemaatregelen de risico's van klimaatverandering voor kwetsbare doelgroepen hebben verminderd. Daarnaast wordt er geconstateerd dat er een gering bereik en beperkte participatie is van gemarginaliseerde groepen, maar dat er wel vaak goed wordt samengewerkt met overheden.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken voorziet voor dit rapport geen aparte beleidsreactie. Deze zal begin volgend jaar worden opgesteld voor de overkoepelende periodieke rapportage over het internationale klimaatbeleid,

inclusief een reactie op de deelstudies over klimaatfinanciering (2021), klimaatdiplomatie (2023) en klimaatadaptatie (2023).

Datum

01-11-2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.119

Toelichting

Het IOB-rapport bekijkt in hoeverre water- en voedselzekerheidsprogramma's in Mozambique en Bangladesh de door het ministerie van Buitenlandse Zaken gepromote 'klimaatlens' toepassen. Deze lens betreft (1) het uitvoeren van klimaatrisico-analyses, (2) het ontwerp van adaptatiemaatregelen op basis hiervan, en (3) de implementatie van adaptatiemaatregelen.

Alhoewel sommige programma's klimaatadaptatie goed integreren (bijv. de Deltaprogramma's), valt op dat bij de meeste programma's de analyse van de gevolgen van klimaatverandering oppervlakkig is. Dit leidt tot reactieve, abstracte en in sommige gevallen zelfs tot het ontbreken van adaptatiemaatregelen. Ook is er te weinig oog voor het verminderen van de risico's voor de meest kwetsbare doelgroepen. Dit komt mede door een gebrek aan tijd, kennis en capaciteit: klimaatadaptatie komt daardoor pas laat in de besluitvorming aan bod. Er is voor sommige programma's wel sprake van een leercurve waarbij klimaatadaptatie gaandeweg beter wordt geïntegreerd. Positief is ook dat lokale overheidsinstanties veelal actief worden betrokken. Dit bevordert eigenaarschap en aansluiting bij nationale prioriteiten.

Aangezien klimaatadaptatie ook nog te weinig is geïntegreerd in systemen voor monitoring en evaluatie (M&E), is grotendeels onbekend in hoeverre de programma's de risico's van klimaatverandering voor kwetsbare doelgroepen hebben verminderd. Ondanks deze tekortkomingen rapporteert Nederland deze programma's wél als klimaatfinanciering. Deze situatie wordt mede veroorzaakt door het marker-systeem van de OESO. De criteria voor het verkrijgen van een marker zijn relatief licht. Zo is de toepassing van een klimaatlens niet verplicht. Dit wordt slechts aanbevolen als 'best practice', en dan met name voor het onderbouwen van een 'principal' score.

IOB beveelt het volgende aan:

1. Integreer klimaatadaptatie structureel en vooraf in programma's. Verschaf hiervoor inzicht in klimaatrisico's en maatregelen om die te adresseren.
2. Investeer in de monitoring en evaluatie van klimaatadaptatie om de implementatie en resultaten ervan te kunnen volgen.
3. Betrek de meest gemarginaliseerde groepen bij het ontwerp en de implementatie van adaptatiemaatregelen.
4. Lobby bij de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) om dit type benadering verplicht te maken voor alle programma's met een klimaatadaptatie-label, die dus worden gerapporteerd als klimaatfinanciering.
5. Tot slot: Een ambitieus klimaatbeleid vraagt om additionele middelen. Het bestempelen van bestaande ontwikkelingsprogramma's als klimaatrelevant is niet voldoende om tegemoet te komen aan de extra noden die klimaatverandering met zich meebrengt.

Bijlagen

- IOB-rapport Climate-Smart and Future-Proof?: Climate change adaptation in water and food security programmes funded by the Netherlands
- Aanbiedingsbrief aan de Kamer, ter ondertekening.

Datum

01-11-2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.119